

BULETINUL PAROHIEI

SFÂNTUL ILIE - HANUL COLȚEI

*„Nimic din lumea aceasta nu poate umple golul dinlăuntrul nostru,
pentru că acesta poate fi umplut doar de Dumnezeu!”*

– Părintele Emilianos Simonopetritul

Nr. 614 / 30 august 2026

SFÂNTA
MARIA BRÂNCOVEANU

1661-1729

† 16 AUGUST

CREDINȚĂ DINCOLO DE SUFERINȚĂ

Deși izvoarele istorice nu au multe informații despre personalitatea Doamnei Maria, virtuțile și firea ei răzbat din faptele consemnate în cronicile acelor vremuri.

Domnitorul Brâncoveanu a găsit un sprijin prețios în Doamna lui, care știa rostul fiecărei moșii, precum și al fiecărei case. Cu o trăsurică ușoară, Doamna Marica bătea țara în sus și în jos, însoțită de un vizitiu credincios, un fecior și doi soldați înarmați.

Potrivit scrierilor vremii, Doamna Maria cerceta totul cu ochi atenți și pricepuți, lăuda și răsplătea hărnicia, certa cu asprime lenea și pedepsea fără milă hoția.

Potrivit cronicarilor vremii, Doamna Maria nu pregeta să treacă de la ctitoriile Horezu, Mogoșoaia, Potlogi peste munți, până la Sâmbăta. Trecea pe la mănăstirea Târgșor, ctitorie a bunicului ei, să vadă dacă părinții au cele necesare, dar și dacă ei își împlinesc îndatoririle către credincioși. Dintre toate ctitoriile familiei, patru au rămas în istorie ca

având-o ocrotitoare pe Doamna Marica: Bolnița Mănăstirii Hurezi (Vâlcea), Biserica Sfântul Nicolae Dintr-o zi (București), Mănăstirea Surpatele (Vâlcea) și Mănăstirea Viforâta (Dâmbovița).

Mulțimea ctitoriilor și realizarea lor într-un mod organizat, cu școli de arhitectură și pictură în care erau formați meșterii artiști, au dus la crearea unui stil arhitectural numit stilul brâncovenesc.

Doamna Maria a fost o mare susținătoare și finanțatoare a învățământului și culturii, astfel că familia voievodului a sprijinit Academia Domnească de la Mănăstirea Sfântul Sava din București, precum și activitatea școlilor din mănăstirile Sfântul Gheorghe Vechi și Colțea din București și din celelalte orașe importante ale țării.

Discretă și vizionară, a sprijinit, de asemenea, toate demersurile culturale inițiate de soțul ei: dezvoltarea artelor decorative, tipărirea de cărți în limbile română, greacă, slavă și chiar arabă, turcă sau georgiană, ctitorirea de biserici și mănăstiri, restaurarea lăcașurilor de cult mai vechi și împodobirea lor cu obiectele liturgice necesare.

De asemenea, a deschis câteva biblioteci, una la mănăstirea Hurezi și alta la Mărgineni, înzestrate cu cărți procurate din marile centre universitare din Occidentul european sau tipărite în tipografii pe cheltuiala familiei domnitoare și a mitropolitului Antim Ivireanu.

Dar Doamna Marica a fost și o mama desăvârșită: a avut grijă de cei 11 copii, i-a crescut, le-a dat învățăturile de trebuință fiecăruia, i-a înzestrat și, alături de domnitor, a căutat să le dea un rost în viață.

Deși Doamna Maria Brâncoveanu a supraviețuit fizic martirizării familiei sale, totuși putem spune că ea a murit de cinci ori, a murit de fiecare dată când cei patru fii și soțul ei au plecat capul sub sabia călăului, spunea Părintele Patriarh Daniel la împlinirea a 300 de ani de la martiriul brâncovenesc.

După uciderea domnului, Marica și restul familiei au rămas prizonierii sultanului până când au fost răscumparați cu 50.000 de galbeni. Chiar și așa, nu au fost eliberați, ci trimiși în surghiun, pentru alți trei ani. Abia apoi au putut reveni în țară, unde văduva dârză nu s-a lăsat pradă durerii, ci întărită sufletește de credința că Dumnezeu le-a rânduit pe toate, a început lupta de recuperare a trupului voievodului. Datorită acestei femei care a știut să poarte cu demnitate atât slava domniei, cât și crucea temniței și a exilului, astăzi noi avem moaștele Sfântului Constantin Brâncoveanu.

Prin grija credincioșilor Patriarhiei de Constantinopol, Brâncoveanu fusese înhumat la Mănăstirea Panaghia Kamariotisa de pe Insula Halki.

Abia în 1720, Doamna Maria a reușit să aducă moaștele soțului ei în țară. Nu a putut să îplinească gândul de a le odihni în necropola gândită pentru familie la Mănăstirea Hurezi, pentru că din 1718 Oltenia era sub stăpânire austriacă. Așa că le-a îngropat, în taină, în biserica Sfântul Gheorghe Nou din București. Sub lespede neinscripționată, domnitorul a odihnit discret, fără să fie descoperit, timp de două secole. Singurul martor al prezenței lui acolo a fost o candelă de argint, dăruită de Doamna Maria, tot discret

inscripționată cu textul: „Această candelă, ce s-au dat la s(ve)ti Gheorghe cel Nou, luminează unde odihnescu oasele fericitului Domn Io Constandin Brâncoveanu Basarab Voievod și iaste făcută de Doamna Mării Sale Mariia, careași Măria Sa nădăjduiește în Domnul iarăși aici să i se odihnească oasele. Iulie în 12 zile, leat 7228 (1720)”.

Istoria consemnează că, în ultimii ani de viață, Doamna Marica se retrăgea adesea la Mănăstirea Surpatele, unde petrecea ore întregi în fața icoanei Maicii Domnului. Uneori pleca de aici, prin codrii seculari, spre Mănăstirea Dintr-un lemn, pe un drum existent și astăzi. Localnicii spun că acea cărare a fost udată cu lacrimi, motiv pentru care ei o numesc „Drumul lacrimilor” sau „Drumul Doamnei”.

Doamna Marica rămâne pentru fiecare femeie creștină o pildă de evlavie și nădejde în vremuri de grele încercări, de răbdare în cea mai grea suferință, de mamă care și-a crescut copiii în neclintită credință, de soție iubitoare și devotată, valori transmise și urmașilor ei care au strălucit prin evlavie și filantropie.

Sursa: bisericabrancoveanu.wordpress.com

PĂRINTELE CONSTANTIN COMAN

ÎNTOARCEREA OMULUI SPRE LĂUNTRUL SĂU

Suntem cu toții, mai mult sau mai puțin, victime ale unei perspective dominant exterioare a lucrurilor, materialiste, așa spune. Am căzut aproape toți – și credincioși, și cler, și popor, și ortodocși, și neortodocși – sub această presiune și nu mai dăm

importanță la ceea ce este înlăuntru, nevăzut, la ceea ce nu prinde cheag, gest, act, atitudine materială. Or, dacă ne întoarcem la dumnezeieștile Evanghelii, și mai ales dacă urmărim toată Tradiția răsăriteană, care este exprimată atât de încheșat în monumentele literare binecunoscute (în Paterice, în Filocalii, în Viețile Sfinților, până la literatura mărturisitoare contemporană nouă), vedem că războiul se duce înlăuntru – „războiul nevăzut”, cum spunea Sfântul Nicodim Aghioritul, și Părinții în general. Războiul se duce la nivelul gândului, la nivelul deciziei lăuntrice. Dar pentru asta trebuie multă conștiință de sine, o profundă cunoaștere a lumii tale lăuntrice. Oamenii să se oprească asupra sinelui, să se oprească din vâltoarea aceasta extraordinară, să opună rezistență acestui aspirator uriaș care-i absoarbe continuu și complet înspre afară. Nu este simplu.

Acuma, noi înșine, dacă stăm și reflectăm un pic, ne dăm seama că, într-adevăr, miezul lucrurilor este duhovnicesc, este sufletesc, este gând, este suflu, este intenție. Noi știm că dumnezeieștile Evanghelii promovează ceea ce putem numi nu o morală a faptelor, ci o morală a motivației faptelor, deci a gândului care generează fapta, ceea ce este extrem de important. Și putem verifica și noi în propria noastră experiență, puțină câtă este, că, de fapt, gândul care generează fapta face ca fapta să fie bună sau să fie rea, să fie ziditoare sau să fie demolatoare. Același lucru, în funcție de gândul care îl generează, poate fi în egală măsură o virtute sau poate fi un păcat. Și atunci înțelegem că jocul major este acolo, la nivelul gândului – dar e foarte

greu să ne sustragem presiunii explozive a culturii materialiste care ne-a cuprins aproape pe toți.

Iată, și noi investim atât de mult în afară: în imagine, în vizibilitate, în presă, în televiziune: „Să se vadă, să se vadă!”, și evident că ne îngrijim foarte mult de ceea ce se vede și nu ne mai îngrijim de ceea ce nu se vede. Dar un om atent, chiar cineva care nu este neapărat așezat în cele bisericești și în cele creștinești, poate să ne „citească”, că, de fapt, în grija noastră pentru imagine se ascunde un gând lăuntric rău, că noi vrem să plăcem oamenilor, nu vrem să plăcem lui Dumnezeu. Iată cum ne trădăm noi înșine. Dumnezeieștile Evanghelii, într-adevăr, ne trimit la partea dinlăuntru a paharului. Discursul Mântuitorului Hristos, în ansamblul lui, privește această zonă unde se nasc gândurile, unde se nasc intențiile, unde se motivează faptele noastre și atitudinile noastre. Acolo se motivează. Lupta cea mare se dă acolo – acolo se încuibează și patimile noastre, acolo se înrădăcinează și virtuțile noastre: la nivelul inimii, la nivelul gândului ascuns, și acolo se generează duhurile care ne stăpânesc, care pot fi, de cele mai multe ori, rele. Iată, din păcate, duhul leneviei, duhul lăcomiei, duhul desfrânării, duhul

trufiei, duhurile nenumărate și spurcate. Tot acolo se așază și Duhul lui Dumnezeu.

Cultura noastră, cultura Evangheliei, și în mod special cultura Bisericii Răsăritene este o cultură a lăuntricului. Și mă bucur că puneți în discuție această problemă, pentru că, într-adevăr, cred că aceasta ar fi una din replicile majore și foarte necesare pe care trebuie să le dăm astăzi lumii: că pentru noi, cei din Biserică, cei care suntem Biserică, cei ce mărturisim că suntem Biserică a lui Dumnezeu, important este nu ce se vede, important este ce nu se vede. Important este ce e în lăuntrul omului. Cu gândul omului poți să răstorni lumea asta. Și avem, sigur, mărturia aceasta de la Paterice, de la Părinții pustiiului, de la pustnicii de astăzi din mănăstiri, din munții noștri, de la Sfântul Munte Athos, care, în lăuntrul lor, după ce se curăță de tot bombardamentul acesta al gândurilor, în duhul lor cuprind lumea întreagă. Cred că asta este una din problemele majore. Trebuie să arătăm lumii prin felul cum viețuim, prin felul cum trăim, prin felul cum ne mișcăm, că pentru noi inima contează, cultura lăuntrului, a interiorului.

Sursa: manastireasuruceni.md

PROGRAMUL LITURGIC

Sâmbătă <i>5 septembrie</i>	18:00	Vecernia și Litia
Duminică <i>6 septembrie</i>	08:00	Utrenia și Sfânta Liturghie → Ap. II Corinteni 1, 21-24; 2, 1-14; Ev. Matei 22, 2-14; glas 5, voscr. 3 → Duminica a 14-a după Rusalii (Pilda nunții fiului de împărat)

Pentru versiunea digitală și extinsă a buletinului, abonați-vă pe sfantul-ilie.ro.

Strada Doamnei, nr. 18, Sector 3, București